

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**

STAAREN TJËLTE

REVISIONSRAPPORT
ÅRSREDOVISNING 2024
VERKSAMHET

Dnr: REV/00017/2024

Innehållsförteckning

1 INLEDNING 3

1.1 BAKGRUND..... 3

1.2 SYFTE 3

1.3 AVGRÄNSNING 3

1.4 REVISIONSKRITERIER 3

1.5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE..... 3

1.6 METODER..... 3

2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN 4

2.1 UPPDRAG TILL NÄMNDER..... 4

2.2 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING..... 9

2.2.1 Finansiella mål10

2.2.2 Verksamhetsmål10

2.3 BALANSKRAVET 11

2.4 HAR STYRELSEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS
GRANSKNING? 11

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska årsredovisningens delar upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller regionens ekonomiska ställning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål och om räkenskaperna är rättvisande. Revisorerna ska avlämna en revisionsberättelse till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen.

Den finansiella delen av granskningen utförs av KPMG.

1.2 SYFTE

Granskningen syftar till att ge underlag för den samlade bedömningen av om resultaten i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål och om balanskravet uppfylls.

Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har styrelser och nämnder genomfört uppdraget från fullmäktige?
- Har kommunstyrelsen bedömt hur styrelse och nämnder har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges övergripande mål?
- Går kommunstyrelsens bedömningar att verifiera utifrån redovisningen i årsredovisningen?
- Är resultatet i årsredovisningen förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts?

1.3 AVGRÄNSNING

Granskningen avser endast måluppfyllelse och balanskravsresultat. KPMG granskar på uppdrag av revisorerna om räkenskaperna är rättvisande och om årsbokslutet är upprättat i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed.

1.4 REVISIONSKRITERIER

Uppfylls kraven i:

- Kommunallagen (2017:725)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet fört kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- Mål och budget 2024 med plan 2025-2026
- Fullmäktiges anvisningar avseende årsredovisning

1.5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE

Ansvarig nämnd är kommunstyrelsen.

1.6 METODER

Granskningen genomförs utifrån en dokumentstudie av kommunstyrelsens årsredovisning till fullmäktige.

2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

2.1 UPPDRAG TILL NÄMNDER

Revisionsfråga: Har styrelser och nämnder genomfört uppdragen från fullmäktige?

I mål och budget för 2024 finns totalt 34 uppdrag från fullmäktige till styrelsen och nämnder. Det är styrelsen och nämnderna som bedömer om de genomfört tilldelade uppdrag eller inte. Vissa av uppdragen är gemensamma för samtliga nämnder medan andra uppdrag är nämndspecifika. Resultatet presenteras i respektive nämnds årsredovisning men även samlat i "Årsredovisning – Ett hållbart Östersund", härnäst benämnd som Ett hållbart Östersund.

Styrelsen och nämndernas bedömning är att totalt sex av de 34 uppdragen inte har genomförts under året. Resterande uppdrag har bedömts genomförda. Av "Ett hållbart Östersund" framgår att genomförandegraden var ungefär densamma som föregående år.

Utöver årets fullmäktigeuppdrag hade styrelse och nämnder åtta fullmäktigeuppdrag att genomföra från föregående år. Dessa följs upp inom ramen för kommunstyrelsens plan för uppsikt. Fem av uppdragen har bedömts som genomförda. Två av uppdragen har inte genomförts men de kommer att ingå i kommunstyrelsens plan för uppsikt även under 2025. Det sista uppdraget har inte genomförts men avslutas då det bedöms ingå i ordinarie verksamhet.

Även de kommunala bolagen har fått uppdrag från fullmäktige utifrån de kommunövergripande målen. Rådhus AB har bedömt att åtta av nio uppdrag är genomförda medan Östersundshem AB bedömer att 10 av 12 uppdrag har genomförts. Jämtkraft AB har fått 14 uppdrag men utifrån bolagets redovisning är det svårt att få en samlad bild av den totala måluppfyllelsen. Biogas i Jämtland Härjedalen AB har tre uppdrag som bedöms bli genomförda när verksamheten är i gång.

Vi noterar att flertalet av uppdragen är allmänt formulerade och det finns inga ambitionsnivåer. Bedömningen av genomförandet utgår från nämndernas bedömningar. Ett exempel är uppdraget "samordna och stärk kommunen kompetensförsörjning". Det finns en beskrivning av de åtgärder som har vidtagits och till viss del vilka effekter de har fått. Samtidigt lyfts kommunens utmaningar gällande kompetensförsörjningen och det går inte att utläsa om åtgärderna har gett tillräcklig eller avsedd effekt. Exempelvis har barn- och utbildningsnämnden svårigheter att rekrytera behöriga lärare och förskollärare.

Nämnderna har även fastställt 44 nämnduppdrag som ingår i helhetsbedömningen av de övergripande målen.

Bedömning

Vi bedömer att fullmäktigeuppdragen i huvudsak är genomförda utifrån den redovisning som görs. Vi anser dock att det bör finnas tydligare ambitionsnivåer för att kunna göra en fullständig bedömning.

Revisionsfråga: Har kommunstyrelsen bedömt hur styrelse och nämnder har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges övergripande mål?

För att uppnå kommunfullmäktiges vision om ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund har åtta kommunövergripande mål fastställts. Till varje kommunövergripande mål finns en politisk text som lägger ambitionsnivån för målen under mandatperioden. Till varje mål kopplas ettåriga uppdrag, till uppdragen finns ett "förttydligande av uppdraget" som ska specificera vad uppdraget innebär.

Kommunstyrelsen redovisar en sammanställning av hela kommunkoncernens arbete mot målen i Ett hållbart Östersund. Redovisningen innehåller en sammanställning av hur de politiska uppdragen har bedömts, trender för nyckeltalen, eventuella investeringar, de kommunala bolagens arbete med målen samt upplevelse av verksamheten, t.ex. medarbetarnas eller medborgarnas upplevelse.

Styrelsen har gjort en samlad helhetsbedömning av måluppfyllelsen för respektive mål. Enligt uppgift utgår kommunstyrelsens bedömning ifrån nämndernas bedömningar och kommunstyrelsen har inte gjort några egna analyser eller ifrågasatt de uppgifter som lämnats från nämnderna.

Såväl fullmäktigeuppdragen som nämnduppdragen ingår i bedömningen. Under varje mål finns ett avsnitt där det framgår hur de kommunala bolagen har bidragit till att uppfylla de övergripande målen.

Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen har bedömt hur styrelse och nämnder har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges övergripande mål. Kommunstyrelsens bedömning utgår från nämndernas rapportering och kommunstyrelsen har inte gjort några egna analyser av rimligheten i nämndernas bedömningar.

Revisionsfråga: Går kommunstyrelsens bedömningar att verifiera utifrån redovisningen i årsredovisningen?

Kommunstyrelsen har inte gjort någon egen analys av om nämndernas uppdrag har genomförts eller inte. Styrelsen har däremot gjort en samlad bedömning av om uppdragen har bidragit till måluppfyllelsen för respektive mål.

Nedan följer några generella iakttagelser gällande de övergripande målen.

Mål 1 – Östersunds kommun har vi en hållbar tillväxt där alla känner sig delaktiga i kommunens styrning och organisering.

Inom detta mål finns det två fullmäktigeuppdrag, båda är ställda till kommunstyrelsen och det ena även till barn- och utbildningsnämnden. Båda uppdragen bedöms vara genomförda. Även de två nämnduppdragen som är kopplade till målet bedöms vara genomförda.

Vi kan inte utläsa av den samlade årsredovisningen att det under året pågått något arbete till den del av den politiska texten som avser att Östersunds kommuns styrning och ledning ska utgå från ett kvalitativt jämställdhet- och jämlikhetsperspektiv. Det finns inte heller några nyckeltal inom området. Däremot finns ett nämnduppdrag kopplat till jämställdhet under Mål 2.

Den politiska texten innehåller även ambitioner gällande kostnadseffektivitet och budgetföljsamhet. Denna del följs inte upp inom ramen för det övergripande målet men återfinns i förvaltningsberättelsen i årsredovisningen.

För merparten av nyckeltalen är kommunen bland de bästa eller i mitten jämfört med andra kommuner. De nyckeltal där Östersund har fått sämre värde än riket är medarbetarengagemang (HME) – ledarskapsindex samt delaktighetsindex.

Kommunstyrelsens helhetsbedömning är att målet har hög måluppfyllelse och en stabil utveckling, men fortsatt förbättring krävs inom medborgarnas insyn och inflytande.

Mål 2 – Östersunds kommuns verksamheter och bolag bedrivs socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbart.
--

Hälften av fullmäktigeuppdragen, fyra av åtta, har genomförts. Helhetsbedömningen är att kommunen har tagit viktiga steg mot en hållbar utveckling men att en låg genomförandegrad och kvarstående utmaningar kräver fortsatt arbete.

Nedan följer en kort kommentar till de fyra uppdrag som inte har genomförts.

Minska risken för effekttoppar genom att kartlägga kommunens anläggningar; uppdraget är ställt till tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden. Av texten framgår att teknisk förvaltning inte har kunnat genomföra uppdraget på grund av resursbrist.

Förbättra luftkvaliteten i Östersund, uppdraget är ställt till tekniska nämnden och miljö- och samhällsnämnden. Under året har ett flertal åtgärder vidtagits men åtgärderna har inte varit tillräckliga.

Utred möjligheter till laddförsättningar för eldrivna båtar; uppdraget har inte kunnat genomföras under året då arrendeavtal inte är färdigt.

Genomför åtgärder för koldioxidlagring; undersökning av aktuella området pågår fortsatt.

Kommunstyrelsen har även fastställt ett nämnduppdrag; utifrån den socioekonomiska kartläggningen av kommunen utreda lämpliga insatser för ett mer jämlikt Östersund. Uppdraget bedöms vara genomfört.

De delar i den politiska texten där det saknas uppdrag är exempelvis "eftersträva minskade klyftor mellan människor, stad, landsbygder och bostadsområden", "ställa högre krav på hållbarhet vid upphandlingar" samt uppdrag kopplat till en stolt samisk förvaltningskommun.

De nyckeltal där Östersund har sämre värden är måltidssvinnet i kommunens grundskolor där kommunen vid senaste mätningen lågt relativt högt i jämförelse med riket. Nyckeltalet gällande andelen invånare med avsaknad av tillit till andra har en negativ trend.

Helhetsbedömningen är att kommunen tagit viktiga steg mot hållbar utveckling, men en låg genomförandegrad och kvarstående utmaningar kräver fortsatt arbete.

Mål 3 – Östersunds kommun har en attraktiv och välfungerande arbetsmarknad där efterfrågan på arbetskraft matchas med god tillgång av kompetens. Östersunds kommun är en moderna och attraktiv arbetsgivare som attraherar människor från alla delar av Sverige och världen.
--

Samtliga tre fullmäktigeuppdrag har genomförts. Ett av två nämnduppdrag har genomförts. Tekniska nämnden har inte genomfört uppdraget; "utreda och prioritera fler Trygghetsskapande åtgärder i Östersunds kommun både utifrån kriminalitet och suicid. Av texten framgår att flera åtgärder har vidtagits men att arbete återstår. Ett tydligare arbetssätt för hantering av åtgärder som kommer från kommunens EST-arbete (Effektiv Samverkan för Trygghet (behöver tas fram).

Av den politiska texten framgår bland annat att det ska finnas plats att växa för entreprenörer, idéer och företag och att kommunen ska fortsätta utveckla hållbara integrationsfrämjande insatser. Uppdragen om att samordna insatser för att främja arbetet med kommunens och näringslivets kompetensförsörjningsbehov respektive att öka och anpassa utbudet av arbetsmarknads- och studieförberedande insatser bedöms genomförda. Av årsredovisningen framgår vilket arbete som har genomförts utifrån uppdragen. Det framgår också att arbetet med uppdragen har gett resultat och på vilket sätt.

De nyckeltal som avviker är kopplade till medarbetarengagemang (HME) totalt i kommunen gällande totalindex och motivationsindex där kommunen ligger bland de sämre i riket.

För flera delar av den politiska texten saknas det uppdrag. Det gäller till exempel en förbättrad infrastruktur i regionen, en väl utbyggd IT-infrastruktur för de anställda samt aktivt tillgänglighetsarbete.

Helhetsbedömningen är att kommunen har gjort framsteg inom kompetensförsörjning, men fortsatt fokus krävs för att möta framtida kompetensförsörjningsbehov och stärka arbetsgivarattraktiviteten.

Mål 4 – Östersunds kommun har en hållbar tillväxt, ett gott företagsklimat och innovationskraft. Östersund är en öppen och inkluderande kommun som attraherar både människor och näringsliv.

Två av de tre fullmäktigeuppdragen har genomförts. Uppdraget ”säkerställ ändamålsenlig användning av det kommunala bostadsinnehavet” är ställt till flera nämnder. Arbetet har påbörjats och kommer att fortgå under 2025.

Kommunstyrelsen har även fastställt ett nämnduppdrag som bedöms genomfört.

Samtliga nyckeltal ligger bland de bästa eller i mitten jämfört med riket.

I den politiska texten framgår att ”en hållbar tillväxt och ett gott företagsklimat är grundläggande för kommunens välfärd.” Det finns dock inga uppdrag kopplade till denna text. Infrastrukturen nämns även inom detta mål, men det finns inga uppdrag kopplade till infrastruktur. Uppdrag saknas även gällande ”attraktiv evenemangsstad”, ”öka andelen lokala livsmedel” samt ”samverkan mellan kommunal verksamhet och civilsamhället”. Uppdrag gällande evenemangsstad finns under mål 6.

Helhetsbedömningen är att kommunen har tagit viktiga steg för en hållbar tillväxt, men fortsatta åtgärder krävs för att stärka näringslivet. Vi noterar att slutsatsen gällande näringslivet kan kopplas till uppdraget avseende kvinnligt företagande och nyckeltalet gällande företagsklimat, det senare har försämrats. I övrigt finns inga uppdrag eller nyckeltal kopplat till näringslivet.

Mål 5 – I Östersunds kommun finns en tillgänglig infrastruktur som bidrar till att stad och landsbygd växer på ett hållbart och tryggt sätt för alla medborgare

Fullmäktige har fastställt fyra uppdrag. Samtliga har genomförts.

Kommunstyrelsen och tekniska nämnden har totalt sett fastställt 16 nämnduppdrag, där kommunstyrelsen har genomfört sina tre uppdrag medan tekniska nämnden har genomfört 7 av 13 uppdrag. Nedan följer en kort kommentar till de uppdrag som inte har genomförts:

- *Utreda hur avloppsvatten kan hanteras för att möta visionen om 75 000 invånare 2040, och kommande krav på läkemedelshantering och kväverening, förstudien för arbetet har skjutits upp på grund av resursbrist.*
- *Ta fram en plan för att uppgradera samtliga äldre reningsverk i VA-kollektivet som inte i närtid uppgraderats, ett arbete har påbörjats men inte slutförd på grund av resursbrist.*
- *Ta fram en nulägesbild av hur vi ligger till i arbetet med Reservvattentäkt för Östersund och en tidsplan framåt inklusive kostnadsbild; behovet är en komplex fråga och ett inriktningsbeslut behövs innan tidplan och kostnadsbild kan presenteras.*

- *Utveckla ett sophanteringssystem för att samla in förpackningsavfall av plast utomhus*; Inriktningsbeslut planeras att antas i tekniska nämnden i början av år 2025
- *Utreda möjligheter att utveckla laddinfrastrukturen på offentlig plats*, det finns inga avsatta medel för att genomföra en utredning, och de nuvarande personalresurserna med rätt kompetens är otillräckliga för att hantera utvecklingen av offentliga platser på ett effektivt sätt.
- *Genomföra åtgärder för att förbättra luftkvaliteten i Östersund*; åtgärder har vidtagits men de har inte varit tillräckliga.

I den politiska texten lyfts kollektivtrafik på olika sätt, exempelvis snabbare restid med tåg och en fungerande flyginfrastruktur. Vi noterar att det inte finns några uppdrag kopplat till kollektivtrafik. Däremot finns det tre nyckeltal gällande medborgarna syn på möjlighet att använda sig av kollektivtrafiken. När det gäller möjligheten att använda sig av kollektivtrafik för dagliga resor befinner sig Östersund bland de 25 % bästa kommunerna i landet. Medborgarna är dessutom mer nöjda i 2023 års undersökning än vad de var 2021. När det gäller möjligheterna att använda kollektivtrafik till fritidsaktiviteter och att enkelt kunna göra längre resor från kommunen utan bil ligger Östersund mitten av kommunerna. Vi noterar att nyckeltalen inte är målsatta och att det därmed är svårt att få någon uppfattning om kommunens ambitionsnivå.

Helhetsbedömningen är att kommunen tagit viktiga steg för en hållbar och robust infrastruktur, men fortsatt utveckling krävs för att säkerställa tillgänglighet och trygghet i hela kommunen.

Mål 6 – I Östersunds kommun finns mycket goda förutsättningar för en meningsfull fritid och ett aktivt liv

Fullmäktige har fastställt tre uppdrag, varav två till kultur- och fritidsnämnden och ett till kommunstyrelsen. Två av uppdragen bedöms genomförda. Kultur- och fritidsnämnden har fastställt sex nämnduppdrag, varav hälften är genomförda. Uppdragen är kopplade till pågående utredningar eller utvecklingsarbete och planeras att färdigställas under 2025. Merparten av den politiska texten täcks in i uppdragen.

Nyckeltalen visar att kommunen höga kostnader för idrotts- och fritidsanläggningar samt fritidsgårdar. Kommunen har även en hög andel invånare som är stillasittande mer än 7 timmar per dag.

Helhetsbedömningen är att kommunen tagit viktiga steg för att stärka fritids- och kulturutbudet, men att den låga genomförandegraden visar att fortsatt arbete krävs.

Mål 7 – I Östersunds kommun klarar alla barn, unga och vuxna sin utbildning, når sin gymnasieexamen och utmanas i sitt livslånga lärande.

Fullmäktige har fastställt fem uppdrag, varav fyra är ställda till barn- och utbildningsnämnden och ett till social- och arbetsmarknadsnämnden. Samtliga har genomförts. Till målet finns också åtta nämnduppdrag, varav fem till barn- och utbildningsnämnden och tre till kultur- och fritidsnämnden. Uppdraget "fler elever ska gå ut med fullständiga betyg genom att fokusera resurser där behoven är som störst" har inte genomförts. Övriga sju uppdrag har genomförts.

Vi noterar att det finns två uppdrag kopplat till kulturskoleverksamhet, den politiska texten uttrycker dock få ambitioner gällande denna verksamhet.

De nyckeltal som utmärker sig är att Östersunds kommun är bland de 25 % sämsta kommunerna gällande arbetsro i årskurs 8 samt effektivitetsindex för grundskolan. Andelen

lärare med lärarlegitimation och behörighet i grundskolan ligger också lågt. För de nyckeltal som avser gymnasieskolan placerar sig kommunen övervägande bland de bättre kommunerna.

Helhetsbedömningen är att kommunen tagit stora steg för att förbättra utbildningskvaliteten och stärka förutsättningarna för livslångt lärande, men fortsatt arbete krävs för att hantera kompetensförsörjning och trygghet i skolan.

Mål 8 – I Östersunds kommun får invånarna stöd, vård och omsorg av hög kvalitet och lever självständiga liv. Kommunen arbetar med tidiga insatser för att öka invånarnas trygghet och stärker skyddet för utsatta barn.

Fullmäktige har fastställt sex uppdrag till målet som är ställda till flera nämnder. Styrelsen och nämnderna bedömer att samtliga fullmäktigeuppdrag är genomförda. Social- och arbetsmarknadsnämnden och vård- och omsorgsnämndens har genomfört samtliga fastställda nämnduppdrag. Däremot har gemensamma överförmyndarnämnden endast genomfört ett av tre nämnduppdrag. Det ena har dock avbrutits under året.

Vi noterar att uppdragen huvudsak täcker in den politiska texten.

Nyckeltalen visar på att kommunen ligger bland de sämsta 25 % av kommunerna inom flera områden, exempelvis fallskador och brukarbedömningar inom äldreomsorgen. Det är framförallt medborgare inom särskilt boende som är mindre nöjda.

Helhetsbedömningen är att kommunen har gjort framsteg i att stärka trygghet och stödinsatser, men fortsatt utveckling krävs för att höja kvaliteten inom äldreomsorg och socialtjänst.

Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsens bedömningar går att verifiera utifrån redovisningen i "Ett hållbar Östersund". Bedömningen av uppdragen grundar sig, som även framgår av föregående revisionsfråga, till stor del på nämndernas egna bedömningar. Varken uppdrag eller nyckeltal är målsatta och det är därmed svårt att få en uppfattning om kommunens ambitionsnivå. Några av iakttagelserna från föregående år kvarstår:

- För flera av målen täcks inte hela den politiska texten in i redovisningen, varken genom uppdragen eller genom nyckeltalen. Ett arbete med övriga delar av de politiska texterna kan ha genomförts tidigare, eller planeras att genomföras senare, under mandatperioden. Det framkommer dock inte av redovisningen.
- Vi noterar att det för merparten av uppdragen är tydligt vad uppdragen innebär. Det finns dock fortfarande exempel på uppdrag som är otydligt formulerade och/eller saknar förtydligande av uppdraget.

2.2 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Vad gäller god ekonomisk hushållning så hänvisar RKR till förarbeten till kommunallagen där det betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, d v s kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt.

I årsredovisningen lämnas en analys kring ett av de finansiella målen med avseende på hela kommunkoncernen, i övrigt framgår att måluppfyllelsen av de verksamhetsmässiga och finansiella målen avser kommunen.

2.2.1 Finansiella mål

Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2024 med plan 2025-2026 fastställt fyra finansiella mått avseende god ekonomisk hushållning.

Mått	Utfall	Vår bedömning
Årets resultat ska uppgå till 2 % av skatteintäkter, utjämnings och statsbidrag	Utfallet uppgår till 3,9 %	Målet uppfylls.
Soliditeten ska uppgå till minst 38 %.	Utfall 44,4 %.	Målet uppfylls.
Nettoinvesteringarna ska uppgå till högst 10 % av skatteintäkter, utjämnings och generella statsbidrag. Motsvarar ca 450 mkr.	Utfall 14,6%	Målet uppfylls ej.
Kostnad för underhåll ska uppgå till minst 106 kr/kvm, varav planerat minst 98 kr/kvm och akut högst 8 kr/kvm.	Utfall 60 kr/kvm. Varav akut underhåll 166 kr/kvm.	Målet uppfylls.

2.2.2 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2024 med plan 2025-2026 fastställt två verksamhetsmått avseende god ekonomisk hushållning.

Mått	Utfall	Vår bedömning
Nettokostnadsavvikelsen ska vara högst +/- 5 % per verksamhetsområde efter hänsyn till politisk ambitionsnivå.	Två av sex verksamhetsområden når satta riktvärden. Förskolan och individ- och familjeomsorgen ligger över 5 % medan fritidsgårdar och gymnasieskolan ligger under 5 %.	Målet uppfylls i huvudsak. Avvikelsen är högre än 5 %. Den politiska ambitionsnivån är inte uttalad i Mål och budget men framgår av årsredovisningen gällande förskolan och individ- och familjeomsorgen. Det finns även förklaring till de lägre kostnaderna inom fritidsgårdar och gymnasieskolan.
Högst 10 % av KKiK-måtten efter hänsyn till politisk ambitionsnivå ska vara röda.	10 % av KKiK-måtten är röda.	Målet uppfylls.

Av kommunens årsredovisning framgår att den sammanvägda bedömningen är att kommunen har en stark ekonomisk ställning och även en god ekonomisk hushållning utifrån de sex kriterier som fullmäktige har beslutat i riktlinjen för god ekonomisk hushållning, efter att hänsyn har tagits till de politiska prioriteringar inom IFO och Förskola som gjorts, samt en högre resultatnivå på 3,9 % som möjliggör högre investeringsnivå än riktvärdet i riktlinjen för god ekonomisk hushållning.

Vi noterar även att den totala nettokostnadsavvikelsen uppgår till 176 mnkr vilket är en ökning med 54 mnkr sedan 2023.

Bedömning

Kommunstyrelsen bedömer att kommunen har en stark finansiell ställning och en god ekonomisk hushållning.

Av de ekonomiska måtten är tre av fyra uppnådda. Investeringsnivån är fortsatt högre än riktvärdet.

När det gäller verksamhetsmått ligger KKiK-måtten precis på riktvärdet medan nettokostnadsavvikelsen, i likhet med de senaste åren, avviker gentemot riktvärdet inom fyra av sex områden. Vi har under flera år framfört att fullmäktige inte har uttalat någon ambitionsnivå gällande nettokostnadsavvikelsen för individ- och familjeomsorgen och förskolan. I år finns det en analys av vad de politiska satsningarna består av. Prioriteringarna

har inte fastställts i Mål och budget 2024 men vi menar ändå att det är en utveckling gentemot tidigare år. Även avvikelserna inom fritidshem och gymnasieskolan, där nettokostnadsavvikelsen är lägre än riktvärdet, har motiverats. Kommunens nya resursfördelningsmodell som gäller från och med 2026 kommer att lyfta de politiska prioriteringarna även i budgeten.

Även om det finns förklaringar till de politiska ambitionerna uppgår den totala nettokostnadsavvikelsen till 176 mnkr, den har dessutom ökat inom samtliga verksamhetsområden mellan 2022 och 2023.

Sammanfattningsvis instämmer vi i huvudsak i kommunstyrelsens bedömning att kommunen når en god ekonomisk hushållning för 2024. Samtidigt anser vi att det är viktigt att uppmärksamma de utmaningar som de höga investeringsnivåerna och de ökade nettokostnadsavvikelserna kan innebära för kommunens ekonomi på lång sikt.

2.3 BALANSKRAVET

Revisionsfråga: Har balanskravet uppfyllts?

Balanskravet innebär att intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Blir balanskravsresultatet negativt måste det återställas inom tre år. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en balanskravsutredning och uppställningen regleras i LKBR. Granskningen av uppställningen av balanskravsutredningen ingår i den finansiella granskningen.

Balanskravsutredningen tar bl.a. hänsyn till orealiserade förluster/förluster i aktier och återföring av realiserade vinster och förluster i aktier. Orealiserade vinster i värdepapper samt återföring av realiserade vinster i aktier innebär att balanskravsresultatet för 2024 är lägre än årets resultat enligt resultaträkningen.

Mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	199,2	643,3	176,1	239,5	172,2
Realisationsvinster	-1,3	-10,1	-2,5	-3,0	-0,6
Orealiserade vinster/förluster aktier	-50,1	-61,2	38,7	-77,8	-13,2
Återföring realiserade vinster och förluster	15,9	0,0	137,1	18,1	10,9
Årets resultat efter balanskravsjuste-	163,7	572,0	349,4	176,8	169,3
Reservering av medel till resultatutjämnings-	0,0	0,0	0,0	0,0	-127,2
Användning av medel från resultatutjäm-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	163,7	572,0	349,4	176,8	42,1

Bedömning

Vi bedömer att balanskravet har uppfyllts för 2024. Det finns inga negativa balanskravsresultat att återställa från föregående år.

2.4 HAR STYRELSEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRANSKNING?

Vid föregående års granskning av årsredovisningen lämnades ett antal rekommendationer. I tabellen nedan redovisas i vilken grad nämnden vidtagit åtgärder.

Rekommendation	Vidtagen åtgärd
Bedöma måluppfyllelsen för de kommunövergripande målen	Åtgärder har vidtagits. Kommunstyrelsen har gjort en helhetsbedömning av målen.
Säkerställa att det finns en uttalad ambitionsnivå för de verksamheter som avviker mot den målsatta nettokostnadsavvikelsen.	Åtgärder har vidtagits. Avvikelserna har analyserats i årsredovisningen. Ambitionsnivån är dock inte uttalad i Mål och budget för 2024. Den nya resursfördelningsmodellen kommer att förtydliga den politiska ambitionsnivån i förhållande till nettokostnadsavvikelsen.

Bedömning

Vi bedömer att styrelsen har vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades föregående år.

2.5 BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Granskningen syftar till att ge underlag för den samlade bedömningen av om resultaten i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål och om balanskravet uppfylls.

Vår sammanfattande bedömning är att det är svårt att uttala sig om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de kommunövergripande målen, eftersom måluppfyllelsen baseras på bedömningar och det saknas ambitionsnivåer både för uppdragen och nyckeltalen.

Kommunen bedöms i huvudsak nå en god ekonomisk hushållning för 2024 och balanskravet uppfylls.

Bedömningen grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Har styrelser och nämnder genomfört uppdragen från fullmäktige?	I huvudsak	Kommunstyrelsens bedömning är att 28 av 34 fullmäktigeuppdrag har genomförts. Rådhus bedömer att 8 av 9 uppdrag har genomförts, Östersundshem AB bedömer att 10 av 12 uppdrag har genomförts medan det för Jämtkraft AB är svårt att få en samlad bild av genomförandegraden. Biogas bedömer att uppdragen kommer att genomföras när verksamheten är i gång.
Har kommunstyrelsen bedömt hur styrelse och nämnder har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges övergripande mål?	I huvudsak	Kommunstyrelsen har gjort en helhetsbedömning av de kommunövergripande målen. Kommunstyrelsens bedömning bygger på nämndernas egna bedömningar.
Går kommunstyrelsens bedömningar att verifiera utifrån redovisningen i årsredovisningen?	I huvudsak	Kommunstyrelsen har motiverat sina bedömningar.
Är resultatet i årsredovisningen förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?	I huvudsak	Kommunstyrelsen bedömer att kommunen har en stark finansiell ställning och en god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsen motiverar avvikelserna gentemot riktvärdet för nettokostnadsavvikelsen. Investeringsnivåerna är fortsatt högre än riktvärdet. Vi instämmer i huvudsak i kommunstyrelsens bedömning att kommunen når en god ekonomisk hushållning för 2024.
Har balanskravet uppfyllts?	Ja	Balanskravet har uppfyllts för 2024.
Har åtgärder vidtagits utifrån föregående års lämnade rekommendationer?	Ja	

Bedömningen utgår från en fyrgradig skala Ja – I huvudsak – Delvis – Nej som har färgsatts enligt följande:

